

FJÄLLFORSKNINGSKONFERENS STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ – PÅ VEMS VILLKOR?

VILHELMINA 17–18 NOVEMBER 2015

Välkommen till den tredje årliga konferensen i forskningsatsningen Storlagen fjällmiljö. Tio forskningsprojekt presenterar sina resultat och idéer om hur vi i praktiken kan koppla samman ekologisk, ekonomisk och social/kulturell hållbarhet i fjällen.

Forskningen handlar bland annat om miljöövervakning och kulturmiljö, samt intressekonflikter och samråd mellan rennärning, naturvård, turism, gruvnäring, vindkraft, myndigheter med flera.

Inbjudna talare och paneldeltagare kommer att reflektera kring hur de kan använda forskningsresultaten i sin vardag.

Men främst handlar det om hur vi tillsammans ska ordna en hållbar framtid för vår storslagna fjällmiljö.

Läs mer om forskningsprojekten här:
www.storlagnafjall.se/projekt

Medverkar gör bland andra:

Eva Thörnelöf, Naturvårdsverket; Jörgen Jonsson, Svenska Samernas Riksförbund, SSR; Marie Persson, Stoppa gruvan i Rönnbäck; Björn Jonsson, Länsstyrelsen i Västerbotten; Anders Westlin, Marsfjäll Mountain Lodge; Po Tidholm, journalist och författare; Åsa Persson, Bergsstaten; Leif Jougda, Skogsstyrelsen samt många fler.

STORSLAGEN FJÄLLMILJÖ – PÅ VEMS VILLKOR?

Hur ska vi tillsammans ordna en hållbar framtid för vår storslagna fjällmiljö? I fjällvärlden finns många intressen som ska samverka. Det är allt från rennäring, besöksnäring, gruvnäring, och skogsnäring, till vind- och vattenkraft, lantbruk, naturvård med flera. Intressekonflikter går inte att undvika. Men genom ökad kunskap om motstående intressen samt nya insikter och metoder för samråd i planarbete, vill projektet bidra till att vi som fjällaktörer får större förståelse för varandra. Då ökar chansen att vi närmar oss miljö kvalitetsmålet Storlagen fjällmiljö.

Tisdag, 17 november

Moderatorer: **Marianne Lilliesköld** och **Per-Olof Wikberg**, Naturvårdsverket samt **Pelle Fredriksson**, Storlagen fjällmiljö

9.00 **Registrering och fika**

9.30 **Öppnande av konferensen**

Tomas Nejne, ordförande i Vilhelmina södra sameby; **Jonas Stinnerbom**, ordförande Vilhelmina norra sameby; **Åke Nilsson**, kommunalråd Vilhelmina kommun; **Eva Thörnelöf**, Naturvårdsverket

10.30 Temasession: **Storlagen fjällmiljö – på vems villkor?**

I den här sessionen kommer talarna reflektera över miljömålet, vilken nytta de kan ha av kunskap från forskningen i sin dagliga gärning och om förutsättningarna för att uppnå en hållbar balans mellan miljövårdande, företagande, bevarande och exploatering.

- **Can Savran**, kommunpolitiker från Åre.
- **Björn Jonsson**, enhetschef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Västerbotten.
- **Ewa Hed**, Norgefarargården, Klimpfjäll.
- **Po Tidholm**, fristående journalist

11.45 **Lunch**

13.00 Resultat från forskningen

Resultat från tre forskningsprojekt och presentation av ett kommande projekt

- Fjällens rörelsearv – Historiska spår och framtida möjligheter.
Daniel Svensson, Kungliga Tekniska Högskolan, KTH
- Den nya fjällupplevelsen – Friluftstrender och hållbar utveckling för en storlagen fjällmiljö.
Peter Fredman och **Daniel Wolf-Watz**, Mittuniversitetet.
- Bortom konflikter i fjällen – Upplevelser av tystnad och buller – underlag till förvaltning.
Sandra Wall-Reinius och **Rosemarie Ankre**, Mittuniversitetet.
- *Kommande projekt: Vägar till mångfunktionella landskap – en pilotmodell i Jämtlandsfjällen.*
Sandra Wall-Reinius, Mittuniversitetet.

Paneldiskussion ledd av **Göran Wallin**, Swedish Lapland Visitors Board.

Medverkande: **Niklas Winbom**, vice VD STF; **Lennart Adsten**, Naboer AB; **Agneta Wieslander**, juridiskt ombud, Vattenfall.

15.00 Fika

15:45 Resultat från forskningen

Resultat från tre forskningsprojekt och presentation av ett kommande projekt

- Miljöövervakning och beslutsstöd i fjällen – Förutsättningar för förvaltning av ett betespräglad landskap.
Wiebke Neumann, SLU, Sveriges lantbruksuniversitet.
- Fjällnära gruvdrift – Gruvkonflikter – synsätt, spelregler och samråd.
Anna Zachrisson, Umeå universitet och **Karin Beland Lindahl**, Luleå tekniska universitet.
- Samverkan i fjällen – Samverkan i fjällen – NÄR, VAR, HUR och om VAD?
Therese Bjärstig och **Anna Zachrisson**, Umeå universitet.
- *Kommande projekt: Grön översiktsplanering med Vilhelmina som exempel.*
Therese Bjärstig, Umeå universitet.

Paneldiskussion ledd av **Anders Esselin**, Man & Nature

Medverkande: **Tomas Nejne**, ordförande i Vilhelmina södra sameby; **Åsa Person**, Bergmästare på Bergsstaten; **Agneta Nauccler**, Samhällsplanerare/Planarkitekt i Arvidsjaurs kommun; **Mats Eliasson**, kommunfullmäktigeledamot Storumans kommun, **Marie Persson**, Stoppa gruvan i Rönnbäck.

17.45 Slut för dagen

18.30 Konferensmiddag med musik och underhållning på Hotell Vilhelmina

Onsdag, 18 november

9.00 Inledning

09.05 **Resultat från forskningen**

Resultat från fyra forskningsprojekt

- Kulturella ekosystemtjänster i fjällen – **Fjäll som kultur?**
Ingegärd Eliasson, Göteborgs universitet
- Kommunikativ kapacitet i fjällen – **Dialogens praktik.**
Lars Hallgren, SLU, Sveriges lantbruksuniversitet
- Ett betespräglat fjällandskap – **Vad händer med vegetationen när man utestänger renar.**
Johan Olofsson, Umeå universitet
- Integrerad natur- och kulturmiljö i fjällen – **Strategier, snabba förändringar och medborgarforskning.**
Peter Schlyter och **Carl Österlin**, Stockholms universitet

10.25 **Fika**

11.00 **Paneldiskussion** ledd av **Åsa Nordin Jonsson**, verksamhetschef på Lapponia tjuottjudus.

Medverkande: **Håkan Slotte**, Riksantikvarieämbetet; **Mikael Malmeus**, IVL Svenska Miljöinstitutet;
Ruona Burman, Naturvårdsenheten Länsstyrelsen Jämtlands län.

12.00 **Lunch**

13.15 **Temasession om samråd och planering i fjällen**

- **Björn Jonsson**, Länsstyrelsen Västerbotten och Fjälldelegationen.
- **Anne Walkeapää**, samhällsplanerare, Sametinget.
- **Leif Jougda**, Skogsstyrelsen.
- **Ewa Hed**, Norgefarargården, Klimpfjäll.
- **Jörgen Jonsson**, Svenska Samernas Riksförbund, SSR.
- **Sonja Eliasson**, Miljö- och samhällsbyggnadschef i Storumans kommun.

14.15 **Summering och avslutning**

14.30 **Konferensen avslutas med fika**